

den maatte foreligge, og saalænge jeg er Medlem af Thinget. Det var mig i høi Grad tilfredsstillende ved denne Forhandling at høre de ærede Medlemmer for Sorø Amts 4de Valgkreds (Hollstein-Hollsteinborg) og for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) udtale sig, saavidt jeg opfattede de ærede Medlemmer, i samme Retning med Hensyn til deres Bedømmelse af Forslaget. Jeg vil dernæst ogsaa udtale det Haab, at det nuværende Ministerium, som altid har udmærket sig, ja jeg vil med dette Udtryk dog ikke dermed sige, at det har været særligt fremtrædende heri for de fleste andre Ministerier, men, om jeg saa rettere maa sige, bestandig har vist stor Trofasthed mod det constitutionelle Liv, at dette Ministerium, naar det seer, at der her i Thinget er en stor Tilbøielighed til at løse Spørgsmaalet ved en meget moderat Overgang i disse vigtige Anliggender, da vil gaae ind paa Folkethingets Dnsse. Derjom Ministeriet synes, at Godseierne skulde have en Erstatning, fordi det ellers vilde synes, at man er gaaet dem noget for nær, saa ligger det grumme nær at give dem Erstatning igjennem det Forslag, som nylig er indbragt af 3 Medlemmer om Lehnsovergang til fri Eiendom. Hvis man dertil vil give Godseierne den Testationsret, som alle Landets Gaardmænd allerede have, saa er jeg overbevist om, at denne Lov vil gaae igjennem endog til Glæde for mange Lehnsefiddere. (Scavenius: Hør!) Den ærede Indenrigsminister udtalte igaar, at han ikke vilde gjøre Landets Gaardmænd til et Slags Majoratsbesiddere, men han maa her have overseet, at alle Landets Selveiergaarde ifølge den Lov, jeg alt tidligere har nævnt, nemlig af 22de November 1837, i Grunden allerede ere en Slags Majorater. Man har nemlig ifølge den Ret til ved Testament at sætte hvilken Vits, man vil, paa en Gaard, ja, selv 200 Rd. for en Gaard til Værdi af 14,000 Rd., til Fordeel for en enkelt Søn (Hør! Hør!), og naar det samme Hensyn bliver gjort gjældende ved større Eiendomme, idet man afslutter den Landboudvilling, der har staaet paa i saamange Aar, saa stiller det sig for mit Blik saaledes, at der maatte være Haab om, at det ærede Ministerium vilde følge Folkethinget i

denne Sag. Dernæst vil jeg rette den Appel til mange Medlemmer i denne Sal, at de dog endelig ville udtale sig angaaende denne Sag. Derjom de slutte sig til Forslaget, saa vilde det være ønskeligt, om de sagde det; thi naar der ikke kommer en stærk Tilslutning til Forslaget, kan man ikke forlange, at Ministeriet skal komme Thinget imøde. Jeg kan forsikre Dhrr. for, at ingen Repræsentant i denne Sal vil i nogen Landbokreds blive hilset med den Glæde ved sin Tilbagevenden, som naar han har aabnet Veien til, at alt Fæsteforhold kan forsvinde af Landet; thi man maa jo iblandt Andet huffe paa, at Fæsteforholdet er, som jeg før sagde, et tilbagestaaende saare beslageligt Minder om forrige Tidens Tryk. Man taler nu om Stavnbaandet som om en saadan fjernliggende Ting; men man glemmer sædvanlig derved, at Stavnbaandet paa Bondekarlen først fuldstændigt blev løst seent i 1840'erne. Den fattige Bondeskarl kunde indtil den Tid ikke uden en meget besværlig Caution flytte fra District til District, og endnu er der jo til Fæsteforholdet knyttet en Hørtighed og Lydighed, som Loven kræver, og som ogsaa ofte gjør sig gjældende i Valgbevægelserne paa en alt andet end lystelig Maade. Jeg vil derfor af alle de anførte Grunde ønske, at dette Thing nu maatte naae til endelig engang totalt at afslutte Fæstespørgsmaalet.

Winther: Denne Sag har nu været behandlet saa længe, at det forekommer mig, der er Opfordring til at fatte sig kort, og jeg skal bestrebe mig for at gjøre det. Jeg skal tilføie, at naar jeg saa seent har ønsket at faae Ordet, er det, fordi jeg har det Haab, at den Discussion, der allerede har fundet Sted, tillige i det Væsentlige kan komme til at gjælde for den første Behandling af det næste paa Dagsordenen opførte Forslag, saaledes at der altsaa vil vindes Tid ved, at man har udtalt sig noget vidtløftigere under nuværende Sag. Hvad der gjør, at man nu i det Hele kan fatte sig kortere, er der Omstændighed, at det foreliggende Forslag har modtaget baade en saa detailleret Fremstilling fra den ærede Forslagsstillers Side, og en saa dybtgaaende og i det Enkelte gaaende Be-